

ZAPISNIK

Tema sestanka: Metodološki svet – 12. seja

Zapisala: Tatjana Novak
Kraj sestanka: SURS, Litostrojska 54, Ljubljana
Datum in ura: 12. 12. 2013 od 12:00 – 13:00h

Navzoči (člani sveta): Tatjana Novak, asist. dr. Rok Blagus, prof. dr. Valentin Bucik, prof. dr. Lea Bregar, mag. Karmen Hren, prof. dr. Matjaž Omladič, prof. dr. Vasja Vehovar
Odsotni: prof. dr. Katarina Košmelj, prof. dr. Sašo Polanec, Tomaž Smrekar
Ostali navzoči: Metka Pograjc, Mojca Suvorov, Gregor Zupan, Vojko Šegan, Nino Zajc, dr. Mojca Noč Razinger (vsi SURS), Marjan Širaj (AJPES)
Zapisnik prejmejo: vsi vabljeni, kolegij GD

Dnevni red:

1. Statistično raziskovanje davki v zvezi z varstvom okolja (DVO) – novo raziskovanje (Metka Pograjc)
2. Letno statistično raziskovanje o uporabi informacijsko-komunikacijske tehnologije v podjetjih v finančnem sektorju (IKT-FIN) – ukinitvev raziskovanja (Gregor Zupan)

Povzetek razprave in sklepi:

Tatjana Novak je v uvodu predstavila dnevni red in pričela sejo s kratkim pregledom zapisnika prejšnje seje. Predstavila je aktivnosti, ki so se pričele odvijati na sklepih, ki jih je metodološki svet podal na raziskovanjih o stroških dela in raziskovanju o cestnem javnem linijskem prevozu. Pri novem raziskovanju, o porabi pesticidov v kmetijstvu je pojasnila, da je SURS v LPSR za leto 2014 jasno opredelil, kdo je dajalec podatkov, ter dopolnil Dogovor o sodelovanju, v katerem so jasno opredeljene naloge, ki jih izvede posamezna inštitucija.

Statistično raziskovanje davki v zvezi z varstvom okolja (DVO) – novo raziskovanje

Povzetek: Glavne značilnosti raziskovanja Davki v zvezi z varstvom okolja:

- Raziskovanje je v okviru EU novo raziskovanje in je določeno v Uredbi o okoljsko ekonomskih računih (EC 691/2011), zato se predvsem metodologija še razvija.
- V letu 2012 je bil izveden pilotni projekt, s katerim je bil vzpostavljen okvir za udejanjanje EU zakonodaje.
- Pri raziskovanju se uporabljajo različni administrativni viri podatkov naslednjih inštitucij: ARSO, CURS, DURS, DRSC in interni viri SURS.
- Glavni (povezovalni) identifikator podatkov je matična številka poslovnega subjekta. Za objavo podatkov se potrebuje tudi podatek o dejavnosti poslovnega subjekta. Le-tega se dopolni v fazi integracije. Pri delitvi davkov na štiri skupine (davki na energijo, davki na promet, davki na onesnaževanje in davki na rabo naravnih virov) so upoštevane delitve, ki jih uporabljajo nacionalni računi in Eurostat.
- Rok za pošiljanje podatkov na Eurostat je 21 mesecev po preteku opazovanega obdobja. Podatki so že objavljeni s Prvo objavo in v SI-STAT.

Razprava: Člane metodološkega sveta je zanimalo razporejanje davkov. SURS si v zvezi z razporejanjem na evropski ravni prizadeva za usklajenost razvrščanja z drugimi področji.

V nadaljevanju so člani metodološkega sveta predlagali premislek pri objavljanju podatkov: sedaj so podatki objavljeni v mio EUR na dve decimaliki; ker pa je porazdelitev nesimetrična, v mnogih primerih (predvsem objavljanje podatkov po dejavnostih) prihaja do nizkih vrednosti, blizu 0, kar bi lahko zavedlo uporabnika. Ugotavljajo, da je za omenjeno raziskovanje pripravljeno poročilo o kakovosti, ki je izdelano po predpisanem vzorcu SURS-a in je tako po svoji strukturi bolj prilagojeno »klasičnih raziskovanjem« in manj raziskovanjem, ki uporabljajo administrativne vire. Predlagajo, da SURS uvede nov vzorec poročil o kakovosti, ki bo prilagojen raziskovanjem, katera uporabljajo administrativne vire. Skladno s tem se naj prilagodi obstoječe poročilo za raziskovanje o davkih v zvezi z varstvom okolja. Kot primer je bila navedena Nizozemska. Izrazili so željo po bolj izčrpnih metodoloških pojasnilih, npr. z dopolnitvijo prevajalnika med nacionalnimi davki in kategorijami okoljskih davkov. Zaradi aktualnosti podatkov so člani Metodološkega sveta predlagali tudi prilagoditev procesa tako, da bi bila objava podatkov možna prej kot 21 mesecev po preteku opazovanega obdobja. SURS je pojasnil, da je dolžina postavljenega roka posledica velikega obsega dela v nekaterih državah članicah EU, kljub temu pa ocenjuje, da bi lahko rok objavljanja podatkov v Prvi objavi in SI-Stat skrajšali.

Sklep: Metodološki svet se je seznanil z metodologijo raziskovanja Davki v zvezi z varstvom okolja. Predlaga skrajšanje roka objavljanja rezultatov in dopolnitev Metodoloških pojasnil s prevajalnikom med nacionalnimi davki in kategorijami davkov, ki jih uporabljajo okoljski računi. Predlaga tudi, da SURS vzpostavi standard za izdelavo poročil o kakovosti za raziskovanja, ki uporabljajo administrativne vire, in da se obstoječe poročilo o kakovosti prilagodi temu standardu.

Letno statistično raziskovanje o uporabi informacijsko-komunikacijske tehnologije v podjetjih v finančnem sektorju (IKT-FIN) – ukinitev raziskovanja

Povzetek: SURS od leta 2004 dalje spremlja uporabo informacijsko-komunikacijsko tehnologijo (IKT) v podjetjih in od 2005 dalje tudi v podjetjih v finančnem sektorju. Namen raziskovanja je pridobiti podatke o opremljenosti podjetij z IKT in vpeljavo e-poslovanja. Zaradi hitro se razvijajočega področja se v raziskovanju poda vsako leto poseben poudarek na specifični temi s področja informacijske družbe, v letu 2013 na uporabi družabnih medijev. Pravna podlaga za izvedbo raziskovanja je krovna uredba ES št. 808/2004. Vsako leto se sprejme implementacijska uredba, ki definira, katere spremenljivke se spremljajo v posameznem letu. Ker Komisija nima več potreb, od leta 2014 dalje implementacijska uredba zbiranja statistik o uporabi IKT v podjetjih v finančnem sektorju ne omenja več, niti ne kot opcijsko. Iz vidika ESS in Komisije imajo podatki za ta sektor manjšo prioriteto, ker je sektor z vidika opremljenosti in uporabe z IKT zelo razvit. Hkrati je uporaba IKT v podjetjih finančnega sektorja specifična in modelni vprašalnik, ki ga vsakoletno pripravi Eurostat, neprimeren. Tako se na primer v modelnem vprašalniku, ki je namenjen podjetjem v drugih dejavnostih (raziskovanje IKT-PODJ), zastavljajo tudi vprašanja o e-trgovanju (prodaji in nabavi prek spletnih strani, računalniške izmenjave podatkov), ki so popolnoma neprimerna za podjetja finančnega sektorja. Zato se je že do sedaj podjetjem finančnega sektorja posredoval v izpolnitev skrajšan vprašalnik raziskovanja IKT-PODJ.

Eurostatova prioriteta so manjša podjetja v drugih dejavnostih, ki lahko hitreje integrirajo nove tehnologije.

V raziskovanje IKT-FIN je bilo v letu 2013 zajeto 52 podjetij z vsaj 10 zaposlenimi osebami iz področja K (finančne in zavarovalniške dejavnosti). Zaradi majhnosti finančnega sektorja so bila v raziskovanje vključena vsa podjetja v določenih dejavnostih. Posledično se je nad podatki izvedla primarna in sekundarna zaščita, kar je močno okrnilo objavo podatkov. Zadnja objava teh podatkov je bila 3. decembra 2013 na podatkovnem portalu SI-STAT.

Z ukinitvijo raziskovanja so se strinjali tudi člani sosveta za statistiko informacijske družbe. Pomislek je izrazil AKOS (prej APEK), ker je veljalo prepričanje, da so podatki podjetij finančnega sektorja vključeni tudi v agregiranih podatkih raziskovanja IKT-PODJ in bi se s tem izgubila primerljivost podatkov skozi leta. AKOS-u je bila posredovana informacija, da podatki IKT-PODJ nikoli niso vključevali podatkov za uporabo IKT v podjetjih finančnega sektorja. To je bilo tudi dodatno izpostavljeno v metodoloških navodilih.

Poleg Komisije, ki je bila do 2013 glavni uporabnik podatkov, drugih zunanjih uporabnikov teh podatkov ni. Na SURS so raziskovanje IKT-FIN za pridobivanje podatkov o lastno razviti programski

opremi in podatkovnih baz uporabljali nacionalni računi. Ta vprašanja so bila posebej dodana in niso del modelnega vprašalnika IKT-PODJ. Zaradi pomembnosti podatkov za nacionalne račune je bil sklenjen dogovor, da se bodo podjetja, ki so registrirana v finančnih dejavnostih, vsakih nekaj let uvrstila v redno raziskovanje o uporabi IKT-PODJ v podjetjih..

Razprava: Člani metodološkega sveta so pohvalili dogovor, da bodo podjetja v finančnem sektorju občasno vključena v IKT-PODJ, ker ni nadomestnega vira za podatke. Tem podjetjem bomo zastavili vprašanja o lastno razviti programski opremi in podatkovnih bazah. Dejstvo je, da zanimanja za podatke o uporabi IKT v podjetjih v finančnem sektorju ni, medtem ko je potreba in zanimanje za uporabo IKT v podjetjih. Za raziskovanje IKT-FIN je bil pripravljen poseben in za sektor prilagojen vprašalnik v letu 2006. Vendar je bila priprava modelnega vprašalnika v letu 2007 opuščena, zaradi prevelike porabe virov. Za nadaljevanje zbiranj podatkov s tem vprašalnikom Komisija nima interesa. Za Komisijo je pomembna vpeljava e-poslovanja in npr. e-računov med vsemi podjetji. Vlaganje v računalniško opremo (o investicijah) bo SURS še naprej spremljal v okviru drugih raziskovanj. Medtem ko podatke o uporabi bančnih storitev s strani posameznikov SURS že zbira z raziskovanjem o uporabi IKT v gospodinjstvih in pri posameznikih (IKT-GOSP).

Razprava se je razvila v smer potreb sistematičnega spremljanja dostopov na SURSovi spletni strani do posameznih podatkov raziskovanj, s čemer bi lahko spremljalo zanimanje in potreba po posameznih podatkih. Trenutno spletna stran ne omogoča spremljanja dostopov. Z novo spletno stranjo, ki jo SURS pripravlja, bo spremljanje lažje. Pomembno je predvsem, kako je postavljena metodologija merjenja pristopov. Tudi iz vpogledov na spletno stran ni bilo indicov, da bi bili podatki za IKT v podjetjih v finančnem sektorju uporabljeni.

Člani metodološkega sveta so se tudi spraševali, koliko je še takih raziskovanj na SURS, ki nimajo uporabnikov. Za ta namen bi bil koristen indikator statistika dostopov do spletnih strani.

Zahteve po novih podatkih SURS spremlja s spremljanjem evropskih interesov in izraženo željo pobudnika na sosvetu ali po elektronski pošti na naslov SURS.

AJPES je na kratko predstavil merjenje dostopov na svojih spletnih straneh z google analytics.

Sklep: Metodološki svet se strinja z ukinitvijo raziskovanja o uporabi informacijsko-komunikacijske tehnologije v podjetjih v finančnem sektorju (IKT-FIN). Predlaga, da SURS na eni od naslednjih sej predstavi merjenje oz. sledljivost dostopov do podatkov na spletnih straneh.